

8115 H. 844 H. 844

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET,
AZ
ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYESÜLET
ÉS A

„HANGYA“
SZÖVETKEZETEK KÖZPONTJA,
MINT TERMELŐ, ÉRTÉKESÍTŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
HIVATALOS KÖZLÖNYE

SZERKESZTI ÉS KIADJA:
BCU Cluj / Central University Library Cluj
TÖRÖK BALINT

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TITKÁRA
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYESÜLET
FŐTITKÁRA.

A „HANGYA“ CIMŰ MELLÉKLETET SZERKESZTI:

Dr. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD

A „HANGYA“ TISZTVISELŐJE.

1923

1923.

ÖTVENNEGYEDIK ÉVFOLYAM.

60 65

CLUJ—KOLOZSVÁR.

„MINERVA“ IRODALMI ÉS NYOMDAI MŰINTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

1923.

Az „Erdélyi Gazda“

1923. évi 54. évfolyamának tartalomjegyzéke.

Önálló eredeti cikkek.

	Lapszám.	Lapszám.	Lapszám
A cukorrépatermelők marosvásárhelyi értekezlete	1	Beszerezhető növényvédelmi és állatgyógyászati készítmények.	111
A téli fagykár elleni védekezés a gyümölcsösben. Irta: P. Nagy Sándor.	3	A juhtartó gazdák teendői. Irta: dr. Szentkirályi Ákos.	125
Az újabb felfedezett legapróbb élőlényről. Irta: dr. Páter Béla	7	A fűmag termesztése. Irta: P. Nagy Sándor.	126
Légenytrágyázás, tisztán tenyésztett baktériumokkal való oltással. Irta: Kern József.	7	A leu stabilizálása és a termés kilátások. Irta: B. F.	126
A háborús hírek és a gazdák	15	A „Hangya“ egy éve.	137
Légenytrágyázás, tisztán tenyésztett baktériumokkal való oltással. Irta: Kern József.	15	Korai jégbiztosításról.	137
Álljunk csak meg egy szóra. Irta: B. F.	21	A fűmag termesztése. Irta: P. Nagy Sándor.	138
Gazdasági hírek a Dunántulról. Irta: Jászberényi András.	22	Mikor, hogyan és mivel irtsuk a vértetűt.	138
A mételegy gyógyítása	24	Buza-betét és buza-hitel.	149
Répatermelőink 1923. évi cukorellátásának feltételei.	24	Erdélyi mezőgazdaság állapota.	149
Védekezünk az Aranka ellen. Irta: Szopos András.	29	Védekezés a gyümölcsfák gombabetegségei ellen.	149
Egy néhány gyógynövény termesztésének áttekintése és jövedelmezőségi számítása. Irta: dr. Páter Béla.	30	Aranyparitásos mezőgazdasági termények	159
A buza termelés válsága.	31	Egy fügefalevél. Irta: B. F.	159
Újabb széljegyzetek az agrárreform végrehajtásához. Irta: B. F.	35	Néhány szó a peronospora elleni védekezésről. Irta: Schöppner Sámuel.	169
Emlékeztető a vértetű irtására.	35	Az Erdélyi mezőgazdaság állapota.	170
A mezőgazdasági munkásbiztosítás ügye az E. G. E. ig. választmánya előtt.	43	Az alkotmány és az agrárreform.	177
A leu krízisének okai. Irta: B. F.	43	A pünkösdi rózsza értékesítéséről. Irta: dr. Páter Béla.	178
A gyógynövénytermelők szövetkezéséről. Irta: P. B.	44	A gyümölcsfák trágyázása.	178
Volt hallgatóimhoz. Irta: Jászberényi András	51	Az adótványok végrehajtási utasítása	185
A méz-nitrogén műtrágyázási kísérletek eredménye	51	Tárgyilagosságot kérünk. Irta: B. F.	191
A méz-nitrogén trágyázásról. Irta: K. J.	59	A magyar mezőgazdasági hitel ügye. Irta: K. E. K.	191
A fűmag termesztése. Irta: P. Nagy Sándor	59	A galagonya újabb jelentősége. Irta: dr. Páter Béla	192
A mustár termesztése. Irta: dr. Páter Béla	61	A többtermelés mezőgazdasági gépek után	192
Veszélyben Erdély híres gyümölcsstermesztése	61	Az erdélyi mezőgazdaság állapota	193
Megjegyzések két nyilatkozathoz. Irta: B. F.	67	Miért terem a kisbirtokos földjén kevesebb, mint a nagybirtokosén? Irta: dr. Bittera Miklós	197
A cukorrépa termeléséről	67	Tüdővényt gyógyító tea. Irta: dr. Páter Béla	197
A méz-nitrogén trágyázásról. Irta: K. J.	68	Gazdasági hírek a Dunántulról. Irta: Jászberényi András	197
A fűmag termesztése. Irta: P. Nagy Sándor.	59	Mezőgazdasági gépek szövetkezeti beszerzéséről és közös használatáról	198
A mustár termesztése. Irta: Dr. Páter Béla.	61	Branyicskai báró Jósika Sámuel	205
Veszélyben Erdély híres Gyümölcsstermesztése.	61	Tüdővényt gyógyító tea. Irta: dr. Páter Béla	206
A cukorrépa termeléséről.	67	Az erdélyi mezőgazdaság állapota	211
A méz-nitrogén trágyázásról. Irta: K. J.	68	Az állatbiztosításról. Irta: H. S.	212
A juhtartó gazdák teendői. Irta: Dr. Szentkirályi Ákos	79	Az erdélyi tejszövetkezeti hálózat ujjateremtése	217
A fűmag termesztése. Irta: P. Nagy Sándor.	79	Curkánjuhunk és cigályajuhunk. Irta: dr. Szentkirályi Ákos	217
Haszonbérék szerzése Magyarországon. Irta: Jászberényi András.	98	Az erdélyi mezőgazdaság állapota	219
A marosvásárhelyi cukorgyár cukorhiány miatt nem fogad el több teemelői szerződést.	98	A gabonaforgalom és értékesítés szabályozása	223
A méz-nitrogén trágyázásról. Irta: K. J.	99	Új menetrend a CFR. vonalain	225
A juhtartó gazdák teendői. Irta: dr. Szentkirályi Ákos	111	Az ár maximálásról	231
		A burgonyavész közgazdasági jelentősége és az ellene való védekezés fontossága. Irta: Kern J.	232
		Aratáskor	237
		Curkánjuhunk és cigályajuhunk. Irta: dr. Szentkirályi Ákos	237
		A burgonyavész közgazdasági jelentősége és az ellene való védekezés fontossága. Irta: Kern J.	238
		Curkánjuhunk és cigályajuhunk. Irta: dr. Szentkirályi Ákos	243
		Az őszi csávázás fontossága	244
		Kivonat az agrár comite naplójából	245
		Mit mondjunk ehhez? Sürgetik a praemiunok kifizetését	249
		Curkánjuhunk és cigályajuhunk. Irta: dr. Szentkirályi Ákos	249
		Az erdélyi mezőgazdaság állapota	350
		Szövetkezetek a gazdasági konszolidáció szolgálatában	255
		Kivonat az agrár komite naplójából	256
		Az adóprés	263
		Szemle. Irta: B. F.	269
		Erdélyi állatorvosok kongresszusa Kolozsváron	270
		Csehszlovákiai cukorrépatermelői szerződések	270
		A legelők és azok osztályozása. Irta: Neumann Lajos	275
		Az erdélyi mezőgazdaság állapota	276
		A merinos juhok Erdélyben. Irta: dr. Szentkirályi Ákos	283
		A mezei egerek irtása	283
		A legkedvezőbb alkalom. Irta: dr. Drexler Béla	289
		A merinos juhok Erdélyben. Irta: dr. Szentkirályi Ákos	289
		A mezei egerek irtása	290
		Követésre méltó példák. Hasznos tudnivalók. Irta: dr. K. Sz. Á.	297
		Miért igényelnek a gazdák cukorárpa-élmot? Irta: U. Berczi	298
		Kenyeret. Irta: U. Berczi	298
		A baromfiakról. Irta: Neumann Lajos.	299
		Követésre méltó példák. Hasznos tudnivalók. Irta: dr. dr. K. Sz. Á.	303
		A birtok határáról mily távolságra ültethetjük az élősvényt. Irta: dr. Viski László	303
		A lencse termeléséről. Irta: Cs.	303
		A cukorrépatermelők kolozsvári és marosvásárhelyi gyűlése	309
		Újabb külföldi vélemény közgazdaságunk állapotáról. Irta: B. F.	310
		Követésre méltó példák, hasznos tudnivalók. Irta: dr. Szentkirályi Á.	311
		A köménymagról. Irta: dr. Páter Béla	312
		Az erdélyi mezőgazdaság állapota	312
		Az E. Sz. G. E. kiállítása Feketehalmon	312
		Az új buzarendszer. Irta: B. F.	319
		Cályán. Irta: Ij. br. Jósika Gábor	319
		Földreform okozta értékvesztesség. Irta: M. S.	319
		Újabb veszély fenyegeti állattenyésztésünket	325
		A burgonya átnövése. Irta: dr. Páter Béla	325
		Cukorrépa-beváltás körüli panaszok. Irta: dr. Drexler Béla	326
		Árpa és herepolyva takarmányozás	327
		Jégvirág magvának takarmányozása. Irta: Sz. F.	327
		Hogyan rendezkedjünk be az agrárreform után. Irta: F. Á.	333
		Mész-nitrogénnel végzett trágyázási kísérletek. Irta: K. I.	334
		Miuton várhatunk többtermést	335
		A gazdatisztek és bérlők földigénylése	335
		Az alma vámját fölemelték	335

	Lapszám
A tejjgazdaság megadóztatása. Irta: dr. Viski László	336
A gazdasági kérdés	341
A fejős juhtenyésztésünkhöz. Irta: Neumann Lajos	341
A román-, szász- és magyar cukorrépatermelők Bukarestben	342
Rossszul termő humuszduz kaszáló feljavítása. Irta: N. E.	342
Tejben-vajban	347
Kisebb rendellenességek a cukorrépa átvétele körül. Irta: dr. Drexler Béla	347
Kolozsvár és vidéke gazdái küldöttsége a tejárak felemeléséért	348
Egy érdekes rendelet	355
Az őszi szántás fontosságáról	356
Az 1914. évi cukorrépa-termelési szerződésekről. Irta: gr. Haller István	361
A metelykor gyógyítása	362
Gyenge buzavetés műtrágyázása. Irta: N. E.	362
Almafáink védelme	362
Az állami bérletek	365
Egy kis statisztikai tanulmány. Irta: B. F.	368
Milliárdok egy gyöngéd nyomásra. Irta: B. F.	368
A tyukok tojóképesége	368
Az erdélyi és bánáti földreforma számokban	369
A cukorrépa termelők között	369
Nem szeretnék hiába költeni	369
Magyar vagy simenihali marhát tenyészünk Csikban. Irta: Szabó Gy.	375
Európa cukortermelése	376
A gabonakereskedelem új rendezése	383
Mégegyszer a gályánról. Irta: br. J. G.	384
A méhmagzat korának meghatározásáról. Irta: H. Ö.	384
Románia erdőtvénye	391
Mésznitrogén műtrágyázási kísérlet	392
Védekezés a tavaszi kolumbácsi légy invázió ellen	392
Marha hizlalás cukorrépaszelettel. Irta: dr. Sz. F.	392
A mezőgazdasági növénynevelés és annak jelentősége a gazdasági termelésre. Irta: Staegmayer.	398
Talajkötés Arad Hegyalján	400
Az új adótvények sérelmes végrehajtása	400
Az európai tojóversenyőről	401
Gazdagylés Temesváron	401
A csapófészek felállításáról	402

Egyleti Élet.

Cukorrépa termelők figyelmébe	9
A Cukorrépatermelők Szövetségének tagsági nyilatkozata	9
A Cukorrépatermelők Szövetségének tárgyalása a cukorgyárral	16
A beszercevidéki cukorrépatermelők értekezlete	16
Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztályi-ülése	25
Az E. G. E. taglétszámának emelkedése	25
Kérelem a Cukorrépatermelők Szövetségének bizalmi férfiaihoz	25
Meghívó. Az E. G. E. ig.-választmányának 1923. február 21-i ülésére	35
A Cukorrépatermelők szervezkedése	38
Gyógynövénytermelőink tervei	38
Az E. G. E. ig.-választmányának ülése	52
Közgyűlési meghívó	59
Közgyűlési meghívó	67
Meghívó az ig.-választmány 1923. március hó 25-i ülésére	67
Az E. G. E. ig.-választmányának az egylet 1923. évi márc. hó 25-én tartandó rendes közgyűlése elé terjesztendő jelentése	87
Az E. G. E. 1922. évi pénztárforgalmi kimutatása	93
Az E. G. E. 1923. évi költségelirányzata	93
Az E. G. E. 1922. évi mérlegszámlaja	94
Az E. G. E. közgyűlése	109
Az E. G. E. ig.-választmányi ülése	127
A Szőlészeti, Borászati és Gyümölcsészeti Szakosztály gyűlése	127

	Lapszám.
A kormány elismerő levele az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztályához	211
Meghívó. Az E. G. E. ig.-választmányának 1923. szept. 15-ki ülésére	289
Meghívó. Az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztályának 1923. szept. 21-i ülésére	299
Meghívó. Az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztályának 1923. szept. 27-i marosvásárhelyi ülésére	304
Az E. G. E. Irodalmi és Könyvkiadó Vállalati Szakosztályának ülése	304
Ültessünk gyümölcsfákat	321
Ültessünk gyümölcsfákat	328
Kérelem hátrálékos tagjainkhoz	336
Felhívás	336
Kérelem hátrálékos tagjainkhoz	363
Meghívó. Az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztálya 1923. dec. 20-i marosvásárhelyi ülésére	377
Kérelem a nagyobb cukorrépatermelőkhöz	377
Meghívó. Az E. G. E. ig.-választmányának 1923. dec. 14-i ülésére	383
Meghívó. Az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztályának 1923. dec. 20-i marosvásárhelyi ülésére	393
Tagjainkhoz és előfizetőinkhez	397
Az E. G. E. ig.-választmányának ülése	403
Az E. G. E. Irodalmi és Könyvkiadóvállalati Szakosztályának ülése	404

Törvények és rendeletek.

Háztartásbeli cikkek és élelmiszerek kivitele	4
Tilos a lóhere és lucernamag kivitele	4
A bélyegilletékek felemelése	17
A nagyvárosok nem kapnak kvótamarhát	31
A mezőgazdasági alkalmazottak katonai szolgálattól való felmentése	37
A kisajátított birtokhoz tartozó lakóházak (kastélyok) eladása	38
A vetési premium	45
Tilos bikát és sertést kivinni	52
Az erdők kisajátítása	61
A heremagvizsgálati és tisztítási díjak újabb felemelése	62
Az új adótvények	69
Az állatkivitel	69
A kisajátítási bonokról	70
Az államépítészeti hivatalok átszervezése	70
A csiki magánjavak kisajátítása	81
Az erdők és legelők kisajátításáról	99
Két rendelet a birtokbahelyezésről	99
Adóvallomások benyújtása	99
Az új adótvények	100
Az adóvallomások benyújtása	101
A korpa kivitele	101
A lóheremag kivitele	101
A hagyma kivitelének engedélyezése	101
Utasítások a földfelosztásra és birtokbahelyezésre vonatkozólag	112
Utasítás az agrártörvény 6-ik szakaszának magyarázására	128
A kisajátításra vonatkozó újabb rendeletek	128
Adóbevallás és adókiadás	128
Földmivelésügyi főigazgatóság kettéosztása	138
Az állatszállítások új díjai	138
Rendelet a megyei állattenyésztő bizottságok feladatairól	151
A vadásztörvény módosítása	160
A kisajátítási tervek díja	160
Okmánybélyegek bevonása	160
Az utasok birsága	170
A vadászfegyver hordási és a vadászkutya díjak	160
Rendeletek az erdők kisajátításáról	180
Szőlők és gyümölcsösök bérbeadása	180
A szegélyfák kivágása	181
Rendeletek a felebbezésekre és reviziókra nézve	187
Visszaállított járásbiróságok	187
A vadászati jog a kisajátított területeken	193
Rendelet a községi birtokokra vonatkozólag	199
A városok környékének kisajátítása	199
Tenyészjuhok kivitele Csehországba	199
A kényszerberek felvétele	207
Rendeletek az erdők kisajátításáról	212

	Lapszám.
Rendeletek a birtokbahelyezésre vonatkozólag	213
Rendeletek a birtokbérbeadásra vonatkozólag	213
Az állatkivitel rendezése	219
Törvény az önkéntes közadakozásra való felhívások szabályozásáról és ellenőrzéséről	233
Törvény a betegpénztári járulékokról	239
Törvény a községi díjak és illetékek legmagasabb összegéről	250
Községi díjak táblázata	250
Községi díjak táblázata	257
Rendeletek az erdők kisajátítására vonatkozólag	264
Tilos a diákoknak dohányozni	264
Rendelet a kisajátítási ármegállapításról	264
A tartalékos tisztek behívása	271
A terményeladások bélyeg-k illetéke	271
A magyar és német címke	271
Az agrárreform végrehajtására vonatkozó újabb rendeletek	277
Beszűntetik az erdőkitermelést	277
A kisajátított területek eladása	277
Miniszeri rendelet az erdők kisajátítására vonatkozólag	284
A tejtermékek nem maximálhatók	284
A kiviteli illetékek fontban, dollárban vagy frankban fizetendők	284
Az agrártörvény végrehajtási utasításának módosítása	284
Meghosszabbították az erdőkitermelések határidejét	284
Új bélyegilleték vasuton szállítandó mezőgazdasági termények után	321
Gabonatermékek bélyegilletéke	321
Új nagyközségek és új körjegyzőségek	328
A gabonát vasuton szállító gazdák figyelmébe	328
A papok adója	328
A korpakivitel újabb szabályozása	343
A jövő évi adókiadás	348
Területek bérbeadása dohánytermelés céljaira	348
Újabb rendeletek a földreforma mezejéről	356
A véderdők	357
Vadászati jog bérbeadása	357
Erdészeti épületek kisajátítása	363
1000 vagon cukor kivitelét engedélyezte a kormány	370
Új kiviteli rendszer	371
Az egyházak tulajdonát képező föld adója	371
Új mértékhatározási díjak	371
A lucerna mag kivitelét a kormány megengedte	371
Novembertől májusig tilos a tojásexport	377
A tölgyfahordók kiviteli illetéke tíz literenként fizetendő	377
Vadászati tilalom	385
Az 1924 évi dohánybeváltási ár	385
Mindazon 1923 évi dohánytermelőknek	386
Az adóhátrálék utáni kamat 9 ^o / _o	386
Január elsején megszűnik a külön kazán-felügyelőség	393
Új kereskedelmi és iparkamara	393
Románia erdőtvénye	402
A segélybélyegadó emelése	403
1924. január 1-től kezdve italmérési engedélyek	404
Jóváhagyott erdőüzemtervek	403

Kisebb szakközlemények:

A vérteli irtáshoz nélkülözhetetlen köszönkártya	17
Aki cukorrépat termel	17
Kérdések és feleletek. Irta: P. Nagy Sándor	24
Kérdések és feleletek. Irta: Péter Béla	37
A Szolnokdobokavármegyei Gazdasági Egylet jelentése a „Distolla” végzett kísérletek eredményéről. Irta: Dr. Nagy E.	52
A heremag tisztításról	68
A sírlí vetésről	68
A Distolozás eredményéről. Irta: br. Bánffy Ferencz	81

	Lapszám.
Trágyázási kísérletek mézszénitrogénnel Szolnok-Dobokában	99
Kép a mézszénitrogén műtrágyázási kísérletekről	112
Kérdések és feleletek. Irta: P. Nagy Sándor	112
Május havi teendők a méhesben. Irta: T. B.	170
Motoreke bemutató Kolozsváron	199
A lótetű irtása	199
A tücskök kártétele és irtása. Irta; dr. Kéllér Oszkár	233
A gyümölcsfák téli ápolása	251
Védjük meg juhállományainkat a mételykor pusztítása ellen	277
Az istállók belső magasságának megállapítása	277
Az istállók fedele. Irta: D. K.	277
A mézszénitrogén terméshozó hatásáról Irta: T. B.	291
Letarolt hegyi erdők felújítására. Irta: Márton Sándor	291
Gyűjtsük a bodza gyümölcsét	299
Szedjük csipkebogyót	299
A takarmányrépa és cukorrépa műtrágyázása A mezői egerek irtása Székelyföldön	299
Vizsgáljuk meg juhainkat	321
Répaléval eltartása	327
A leveles cukorrépafej és szelet tápértéke Irta: Cs. I.	327
A farészek befestése	327
A burgonya műtrágyázása	327
A szőlő műtrágyázása	327
A buza, rozs és árpa műtrágyázása	327
Az árpa műtrágyázása	327
A rétek műtrágyázása	328
Gyümölcsfák műtrágyázása	328
A lucerna, lóhere, borsó és bükköny műtrágyázása	336
Melasz mint takarmány	336
Cukorrépaléval hashajtó hatása	336
Mikor hordjuk ki a trágyát?	363
Gyümölcsfák ültetése ősszel	363
A kender és len műtrágyázása	363
Tenyészlovak kiválasztása	363
Mire vigyázzunk a melasz vásárlásánál. Irta: Cs. J.	363
Ápoljuk gyümölcsfáinkat	363
Milyen talaj való a cukorrépának?	369
A rovarirtásról a gyümölcsösben	370
Akáclevél, mint takarmány	370
Tengeri csutka ériéke	370
Szopós borjuk méz és foszforsav szükséglete	370
Árpa és herepolyva takarmányozás	370
A szarvasmarha és juhtenyésztők köréből Hányszor fejjünk napot?	370
A drófféreg kártétele	370
A folyó évi cukorrépatermés még nincs elszámolva	377
Malacevés. Irta: H. Ö.	385
Baromfjak u. n. „meszes láb“-ának gyógyítása. Irta: H. Ö.	385
Az istállók fertőtlenítése tejgazdaságokban	385
Vágóhídi tapasztalatok	385
A kancák kora és tenyészképessége	385
Borecet készítés	402
A méz gyógyító hatása	402
Ne csókoljátok a gyermekek száját	402
A mételykor elleni védekezés és gyógykezelés	402

Irodalmi szemle.

Lapszám: 99, 138, 212, 225, 264, 277, 291, 321, 342, 356, 363, 371, 366, 386, 393.

Erdészet.

A kihagyott szögpontokkal való bussola mérésmodnak helyettesítése. Irta: Márton Sándor	8
Erdészeti általános alapelvek. Irta: Márton Sándor	36
Erdészeti általános alapelvek. Irta: Márton S.	44
A vadászati tilalom	70
Az erdők fenntartásáról általában. Irta: M. S.	150
Az erdők faállományáról általában. Irta: Márton Sándor	179

	Lapszám.
Erdeinkről. Irta: Wenczel Miksa	185
Az erdőknek hasznosítási berendezése. Irta: Márton Sándor	255
Az erdőknek hasznosítási berendezése. Irta: Márton Sándor	263
Erdő és árvíz. Irta: Márton Sándor	269
Fák közbése. Irta: Márton Sándor	320

Szövetkezés.

Lapszám: 9, 17, 25, 38, 46, 53, 70, 101, 139, 170, 181, 193, 213, 219, 229, 251, 254, 277, 292, 305, 328, 336, 342, 348, 357, 371, 377, 386.

Tárca.

Az én házi patikám. Irta: dr. Páter Béla	1
A 40-ik évforduló. Irta: dr. Páter Béla	21
Az otthon. Irta: dr. Páter Béla	334
Apáink gyümölcsészete. Irta: dr. Páter Béla	376
Apáink gyümölcsészete. Irta: dr. Páter Béla	384
A Duna parton. Irta: dr. Szász Ferenc	398

Vegyes.

Lapszám: 4, 9, 10, 17, 18, 26, 31, 32, 38, 46, 47, 48, 53, 54, 62, 63, 64, 70, 71, 72, 73, 74, 82, 83, 84, 85, 86, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 114, 115, 116, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 152, 153, 154, 155, 156, 160, 161, 162, 163, 164, 171, 172, 173, 174, 181, 182, 187, 188, 193, 194, 199, 200, 207, 208, 213, 214, 219, 220, 225, 226, 233, 234, 239, 240, 245, 246, 251, 252, 257, 258, 264, 265, 266, 271, 272, 278, 285, 286, 292, 293, 299, 300, 305, 306, 312, 313, 321, 322, 328, 329, 330, 336, 337, 338, 343, 344, 348, 349, 350, 357, 358, 364, 371, 372, 377, 378, 586, 387, 388, 393, 394, 404, 405.

Az „Erdélyi Gazda”

„Méhészeti Közlöny” című mellékletének tartalomjegyzéke.

Milyen kijárával bíró kaptárokkal méhészkedjünk? Irta: dr. László Márton	11
Az E. M. E. igazgató-választmányi ülése	11
A kedvezményes áru méhészcukorra való jelentkezés módja és ideje	12
A méhészcukor vegyvizsgálati eredménye	12
Január havi teendők a méhesben	12
Házi mézestészták. Irta: özv. Kremnitzkiné Frölich Ilona	12
Különlélek.	15
A méhek cukorral való ellátása. Irta: dr. László Márton	39
A Méhészcukorról és kiosztásáról	39
Február havi teendők a méhesben. Irta: T. B.	40
Meghívó. Az E. M. E. ig.-választmányának 1923. feb. 24-i ülésére	40
Különlélek	40
Közgyűlési meghívó	75
Meghívó. Az E. M. E. ig.-választmányának 1923. április 15. ülésére	75
A méhek szaglószervényének székhelye. Irta: Dr. Boga Lajos	75
Az igazgató-választmány ülése	76
Március havi teendők a méhesben	76
Különlélek.	76
Közgyűlési meghívó	121
Meghívó. Az E. M. E. ig.-választmányának 1923. április 15-iki ülésére	121
Esetek, amikor a méhtörzseinknek segítséget kell nyújtanunk. Irta: Balázs Péter.	121
A méhek szaglószervényének székhelye. Irta: Kutas Antal	122
A Méhlegelőről. Irta: dr. László Márton.	122
Az E. M. E. jelentése, az 1922. év második felében kifejtett működéséről.	165

	Lapszám.
Az E. M. E. közgyűlése.	165
Az E. M. E. igazgató-választmányi ülése.	160
Ingyenes méhészeti tanfolyam Kolozsváron.	166
Kik léptek be 1922-ben az Eme. tagjai sorába?	166
Raktáron levő méhészeti eszközök.	166
Kaptár beszerzés.	166
Különlélek.	166
Meghívó. Az E. M. E. ig. választmányának 1923. június 7-i ülésére.	201
A rajzás és rajbefogásról. Irta: Balázs Péter.	201
A méhészeti tanfolyam.	201
Kaptár beszerzés.	201
Raktáron levő méhészeti eszközök.	202
Junius havi teendők a méhesben.	202
Különlélek.	202
Szerkesztői üzenetek.	202
Kérelem.	227
Julius havi teendők a méhesben. Irta: B. P.	227
A Bognóczky-féle kaptár. Irta: dr. B. L.	227
A herékről. Irta: Balázs Péter.	228
Méhészeti cikkek árjegyzéke.	228
Kérelem.	259
Az Erdélyi Méhészcukor-Égylet igazgató-választmányi ülése.	259
Teendők augusztus hónapban. Irta: Balázs Péter	259
Különlélek.	260
Szerkesztői üzenetek.	260
Rablás a méheknél. Irta: dr. László Márton.	280
A méhek különböző cukorfeleségeikkel való etetése.	280
Levél. Irta: Kádár Balázs.	280
Különlélek.	280
Szerkesztői üzenetek.	280
Meghívó. Az E. M. E. ig.-vál. 1923. okt. 6-i ülésére.	317
Kedvezményes áru cukor a méhek etetésére.	317
Levél a Szerkesztőhöz. Irta: Balázs Péter.	317
A méhek betelelése. Irta: Szilágyi Márton.	318
Október havi teendők a méhesben.	318
Különlélek.	318
A méhek beteleléséről. Irta: dr. László Márton	351
Levél a szerkesztőhöz. Irta: Balázs Péter.	352
A méhészcukor kiosztásáról.	352
Meghívó. Az E. M. E. ig.-választmányának 1923. dec. 15-iki ülésére.	381
Az alacsony széles lép. Irta: Horváth György.	381
Tudnivalók a méhészcukor kiosztásáról.	382
Levél a Szerkesztőhöz. Irta: Balázs Péter.	382

Az „Erdélyi Gazda”

„Hangya” című mellékletének tartalomjegyzéke.

A boltoshiányról	5
Év végi könyvelés és leltározás	5
A központ közleményei	6
Szövetkezeti tőke; erkölcsi szükség	13
Szövetkezeti fegyelem	13
A központ közleményei	14
A forgalom, az árukészlet és a forgótőke	19
Körlevél szövetkezeteinkhez	19
Fizetési módzatok	20
Ügyvezetés	20
A központ közleményei	20
Biztosítási osztályunk felhívása	27
Szövetkezeti közgyűlés	28
A központ közleményei	28
Fizetési módzatok	28
A szövetkezetek minden vásárlója legyen szövetkezeti tag	33
Szövetkezeti hírek	33
Kamatotassuk kiadásainkat	34
A könyvelési osztály közleményei	34
Fizetési módzatok	34
Válaszoljunk a központ leveleire	41
Ügyvezetési teendők	41
A 25 éves „Hangya” ünnepélye. Irta: dr. Garda Kálmán	49
Az iskola és a szövetkezet	50
A központ közleményei	50

	Lapszám.		Lapszám.		Lapszám.
Szövetkezeti hírek	50	Szövetkezeti eredmények	203	Szövetkezeti hírek	288
Ügyvezetési teendők	50	A központ közleményei	203	A szövetkezeti szellem	294
Meghívó	55	Szövetkezeti hírek	204	Szövetkezeti tanfolyam a központban	294
A Hangya központ múlt éve	55	Szombat, 1923. július 7. a szövetkezetek		Nincs szövetkezeti szellem. Irta: dr. H. J.	295
Felhívás forgalmi-adó ügyben	55	évenkénti nemzetközi ünnepnapja	209	A központ közleményei	295
Előléptetések a Hangya tisztviselő karában	56	Értesítés adóügyben	210	Szövetkezeti hírek	296
A központ közleményei	56	A központ közleményei	210	Betűrés biztosítások ügye	296
Mérleg számla	57	Szövetkezeti hírek	210	Buzagyújtás szövetkezeti üzletrészekre	301
A szövetkezeti árszabályozás nehézségei	65	Ügyvezetési teendők	210	Tisztelt szövetkezeti Ügyvezető Úr, Szeretett	
Figyelmeztetés	65	Lelkismereti kérdés	215	Kartársam. Irta: dr. Harmath János	301
A központ közleményei	66	A szövetkezetek nemzetközi ünnepnapja	215	Szövetkezeti hírek	402
A szövetkezeti üzletrésztőke emelése	77	A Gazdák Biztosító Intézetének első évi		A központ közleményei	
Fontos ügyvezetési értesítés	77	működése	216	Buzagyújtás szövetkezeti üzletrészekre. Irta:	
A központ közleményei	78	A központ közleményei	216	dr. Sz. Á.	307
Szövetkezeti hírek	78	Szövetkezeti kartársak	216	A központ közleményei	307
A szövetkezetek saját tőkéje	95	Nemzetközi szövetkezeti ünnep. Irta: dr.		Szövetkezeteink fejlesztése az eszme apo-	
A központ közleményei	95	Garda Kálmán	221	lásával. Irta: Bartha Lajos	313
Ügyvezetés	96	A központ közleményei	221	Szövetkezeti hírek	314
A sikeres ügyvezetés feltételei	96	Felhívás a szövetkezeti adók tárgyában	222	Szövetkezeti jubileum Nagybodófalván	315
Szövetkezeti hírek	96	Szövetkezeti hírek	222	A központ közleményei	316
A pénzügy és a szövetkezeti tőkék	107	A központi üzletrészek 1922. évi osztalé-		Szövetkezeti tagnevelés	316
Fizetési módok	107	kának kifizetése	222	Buzagyújtás szövetkezeti üzletrészekre	323
Ellenőreinkhez	107	Szövetkezeti munkamegosztás	229	A szövetkezetekről. Irta: N. D.	323
Ügyvezetés	107	Az új árdrágítási törvényről	229	A központ közleményei	324
A központ közleményei	107	A szövetkezetek nemzetközi ünnepnapja	230	Szövetkezeti hírek	324
Meghívó	123	Szövetkezeti hírek	230	Buzagyújtás szövetkezeti üzletrészekre	331
Szövetkezeti husvét	123	A központ közleményei	230	A szövetkezetekről. Irta: N. D.	331
A tagok képviselője a központ közgyűlésén	123	A szövetkezeti eszme világünnepén. Irta:		A központ közleményei	332
Fontos tájékoztató	124	dr. Harmath János	235	Az 1924. évi Hangya naptár	332
A központ közleményei	124	Az árdrágítási törvényről	235	Jegyezzük buzaüzletrészt a szövetkezet-	
Szövetkezeti kartársak. Irta: A Hangya		A központ közleményei	236	ben. Irta: D. B.	339
naptár szerkesztője	135	Ügyvezetés	236	A központ közleményei	339
Fontos felhívás	135	Szövetkezeti hírek	236	Szövetkezeti hírek	340
A központ közleményei	136	A szövetkezeti ünnepnap, és az érdemes		Ügyvezetés	340
Szövetkezeti hírek	136	szövetkezeti munkálkodás jutalma	241	Elfogyott az 1924. évi Hangya naptár	340
Bizalom és hűség	147	Miképpen szervezzük a gyógynövények ér-		A vásárlási visszatérítés	345
A Hangya Központ közgyűlése	147	tekesítését. Irta: dr. Péter Béla	241	Buzagyújtás szövetkezeti üzletrészekre	345
A központ közleményei	148	Fontos figyelmeztetés adóügyben	242	A központ közleményei	345
Ügyvezetési teendők	148	Szövetkezeti hírek	242	A biztosítási-ügyosztály közleményei	346
A központ áru-ellátása	157	Ügyvezetés	342	Ügyvezetés	346
Tudnivalók az új lakbérleti törvényről	157	A központ? Irta: B. J.	27	A vásárlási visszatérítés	353
Központi üzletrészek 1922. évi osztalékának		Szövetkezeti fátyla	247	Jegyezzük buzaüzletrészt a szövetkezetben	353
elszámolása	157	Szövetkezeti hírek	248	A központ közleményei	354
Eljárás a visszáruk beküldésénél	158	A központ közleményei	248	Összes szövetkezeteinkhez	354
Adós szövetkezeteink figyelmebe	158	Ügyvezetés	248	Szövetkezeti értekezletek	359
A központ közleményei	158	Szövetkezeti hírek	253	Buzagyújtás szövetkezeti üzletrészekre	359
Tájékoztató a szövetkezeti tisztviselők és		Hír az oroszországi szövetkezeti életből	253	A központ közleményei	360
alkalmazottak fizetése után járó adóról	167	A központ közleményei	254	A pénzügy és a szövetkezetek	365
A központ közleményei	168	Ügyvezetés	254	Az üzletrészejegyzés újabb eredményei	365
Brazdilik Árpád tőkegyűjtő akciója	175	Felhívás	254	Karácsonyi árubeszerezés	365
Tájékoztató az igazságügyi illetékről	175	Az első szövetkezeti tanfolyam a „Hangya”		A központ közleményei	366
Ügyvezetés	175	központban	261	A szövetkezeti élet mélyítése	373
Szövetkezeti hírek	176	Transitóraktár Szilágysomlyon	261	A központ közleményei	373
A központ közleményei	176	Biztosítási osztály közleményei	261	Törvényellenes községi pótdóktételek	374
A budapesti „Hangya” központ és a ma-		Az üzletvezető jelentőségének értékelése	261	A vásárlási visszatérítés	379
gyarországi „Hangya” szövetkezetek évi		A központ közleményei	261	A siménfalvai fogy és ért. szövetkezet 20	
jelentése	183	A szövetkezeti népnevelés és a „Hangya		éves története nagy vonásokban. Irta:	
Figyelmeztetés a szatmárvármegyei szövet-		Naptár”. Irta: dr. H. J.	267	Györke Albert	379
kezeteink részére	183	Szövetkezeti hírek	267	Szövetkezeti hírek	379
A központ közleményei	184	Értesítés a szövetkezeti ingatlanok jöve-		A gazdatökléknek a szövetkezet szolgálata-	
Ügyvezetés	184	delmi adójának és a szövetkezet vállalati		ba való bekapcsolása	389
Adós szövetkezeteink figyelmebe	184	adjának kiszámítása és befizetése tárgyában	268	A központ közleményei	389
Szövetkezeti hírek	184	Sürgős és fontos felhívás	268	Szövetkezeti hírek	389
A „Hangya” szövetkezetek pünkösdjé	189	Nők a szövetkezeti mozgalomban. Irta: dr.		Szövetkezeti üzletvezető kenyeré. Irta H. B.	390
Az első erdélyi „Hangya” szövetkezet	189	Sz. Á.	273	Ellenőrzés	390
Felhívás azon szövetkezeteinkhez, amelyek		Szövetkezeti hírek	273	Az érdemes szövetkezeti munkálkodás ju-	
saját tulajdonukat képező bolthelyiséggel		Október 1-én jelenik meg a Hangya Naptár	274	talma	395
vagy korcsmahelyiséggel rendelkeznek	190	A központ közleményei	274	Szövetkezeti hírek	396
A központ közleményei	190	Tájékoztató az uszatorvényben foglalt		Szövetkezeteinkhez	396
Szövetkezeti hírek	190	árcsökkentésekre nézve	274	A könyvelési osztály felhívása karácsonyi	
Ügyvezetés	190	A szövetkezetek adózása	281	átutalások ügyében	396
Tilos a „Hangya” boltban hitelezni, tilos		A hitelről	281	A szent karácsony	406
áru értékesítéséből befolyt pénzeket		Szövetkezeti hírek	281	Kezdjük meg a nevelő munkát. Irta Marx J.	406
másra, mint a központnál megrende-		A központ közleményei	282	Szövetkezeti hírek	406
lendő újabb árubeszerezésre fordítani	195	A Hangya Naptár nem üzlet	282	A vásárlási visszatérítés	407
A gyógynövények gyűjtése	195	A fogyasztási szövetkezet	287	Szövetkezeteinkhez	407
A központ közleményei	195	A központ közleményei	288	Évvégi könyvelés és leltározás	407
Felhívás a szövetkezeti adók tárgyában	203	Szövõpamutokra vonatkozó felhívás	288	Ügyvezetés	408

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVEKZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM,
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kisgazdák és tiszt-
viselők részére 50 lel.

A lapfelfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lel Negyed évre 40 lel
Fél évre 75 lel Egyes szám 3 lel

A cukorrépatermelők marosvásárhelyi értekezlete.

Az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztálya január hó 4-én tartotta meg a Marosvásárhelyi Földmíves Szövetséggel karöltve rendezett cukorrépatermelői értekezletét Marosvásárhelyen.

Az értekezleten a Szakosztály, mint a Termelők Szövetsége beszámolt a termelőknek a megalakulás óta kifejtett működésről és körvonalozta a jövő évi munkatervének irányelveit. A marosvásárhelyi vándorgyűlés a Szövetség kolozsvári gyűléséhez hasonló lelkesedéssel és egyhangu határozathozattal tette magáévá az előterjesztett határozati javaslatokat. Az ülés lefolyásáról egyébként az alábbiakban számolunk be.

A Földmíves Szövetség irodájába már a reggeli órákban jöttek a gyűlés iránt érdeklődő termelők és 10 óra felé kezdtek többen gyülekezni, amikor rendre átvonultak a vármegye-ház nagytermébe.

Orbán Balázs a Földmíves Szövetség nevében üdvözölte a vendégeket és ismertette a földmívesekkel az értekezlet célját. Ezután

Leonescu vezérfelügyelő a földmívelésügyi miniszter képviseletében üdvözölte a termelőket. Örömmel látja a gazdáknak a cukorrépa termelés felkarolása terén kifejtett tevé-

kenységét, amelyet a kormány jóindulatu figyelemmel kísér és amelyhez a támogatását is készséggel nyújtja a köz érdekében.

Lázár Simon szakosztályi elnök nyitotta meg ezután az ülést, üdvözölve a szakosztály nevében a földmívelésügyi miniszter képviseletében megjelent Leonescu vezérfelügyelőt a keresk. és iparügyi miniszter képviseletében megjelent Blankenberg Nándor ipari-főfelügyelőt, a vármegye jelen volt alispánját a társ és rokon egyletek kiküldöttjeit, bejelenté, hogy a rendőrhatalom engedély az ülés megtartásához megadatott.

Megnyitó beszédében bejelentette, hogy a Termelők Szövetsége nem harcol, hanem a köz javára szolgáló békés együttműködést óhajt teremteni a gyárral. Rámutatott a termelők szövetségének hivatására s a szövetség vidéki szervezetei kiépítésének szükségességére. Az ülést megnyitva, a jegyzőkönyv vezetésére felkérte Orbán Balázs és Török Bálint titkárokat, a jkv. hitelesítésére pedig gróf Teleki Arthur, Muth Aurél és Filip Gábor termelőket.

Török Bálint előadó ismertette ezután a Szövetség múlt évi működését és a dec. 28-iki kolozsvári értekezlet határozatait, amelyeket lapunk múlt számába már részletesen ismertettük.

Toldalagi László gr. szövetségi alelnök ezután az alábbi, élőszóval pontonként megindokolt határozati javaslatot terjesztette elő:

Határozati javaslat.

Marosvásárhelyt 1923. január 4-én összeült cukorrépa termelők értekezlete elhatározza: érdekeinek felhozott védelme céljából I. a Cukorrépatermelők Szövetségének végleges kiépítését.

a) a központi vezetőség támogatására körletenként vagy községenként bizalmi férfiakat kér fel a termelők megszervezésére. A felkérés elfogadása esetén kéri ezen urakat a szervező munkának 1923. február hó 1-ig való befejezésére.

b) a szervező munka első terminusáig február 1-ig befejezendő:

1. a tagsági nyilatkozat aláírása;

2. a tagok névjegyzékének összeállításának megjelölésével, hogy ki hány holdon akar termelni; kinek mennyi vetőmagra, mennyi és milyen műtrágyára van szüksége;

3. az összeírásnak a központhoz való továbbítása.

c) a szervező munka második terminusáig március 1-ig.

1. A központi vezetőség által küldött gyári szerződések kitöltése, aláírása befejezendő. Az aláírt szerződések a központhoz beküldendők. Az eredményről hetenként jelentés teendő a Szövetség központjához.

2. a mag és műtrágya kihazatala, kiosztása megejtendő.

TÁRCA.

Az én házi patikám.

Írta: dr. Péter Béla

Elvitázhatatlan tény, hogy az emberi élet legdrágább kincse az egészség. Akit a sors megtanított ezen tény fölismerésére, az igyekszik egészségét fölirtartani; az igyekszik szervezetét megismerni és tanulmányozni. Lassan-lassan saját tapasztalata révén megtudja azt, a mi neki árt és mik azok az orvosságok, a melyek az ő szervezetének legjobban megfelelnek. Mert nem mindenkinek a szervezetét viselkedik egyformán a gyógyszerekkel szemben. Az emberi szervezetnek bizonyos fokú hajlamossága van az egyes gyógyszerekkel szemben is, nem csupán bizonyos betegségekkel szemben. Az önmegfigyelés az egészség fölirtartásának az alapföltétele. Amint az embernek a lelki éleiben meg kell tanulnia az önmérsékletet, az öntelgyelmezést, hogy a tár-

sadalomban megjelje a helyét és ne döfjön jobbra-balra, mint a vad állat, úgy kell neki önművelődnie is és úgy kell hogy tanulmányozza a saját szervezetét is. Nem minden orvosság tesz mindenkinek egyformán jót. A gyógyászatban vannak úgynevezett „paralleldrogok”, amelyeknek hatóanyaga lényegében véve ugyan egy és ugyanaz, de az egyes egyének szervezetére mégis különböző képen hatnak. Egyiknek az egyik, másinak a másik hasonló hatású orvosság felel meg jobban. Ezért kell mindenkinek önmagát megfigyelnie, az önmegfigyelés alapján mindenkinek ki kell tapasztalnia, hogy melyik orvosság neki a legmegfelelőbb. Az orvos elébb csak általános sablon szerint dolgozik és csak amikor az illető egyén hajlamosságát kitapasztalta, akkor rendel biztosan és speciálisan; amikor már kitapasztalta, hogy X-nek vagy Y-nak a paralleldrogok melyike felel meg legjobban.

Az egyén hajlamosságát a gyógyszerek

íránt egy nagyon egyszerű példával illusztrálhatom. Ha az embernek meggyulladt a szemhéja, akkor este tanácsos azt valami zsiradékkal bekenni, hogy reggelre be ne ragadjon a szemé. Az orvosok erre legtöbbször vaselint rendelnek, mert ennek az a jó tulajdonsága, hogy nem avasodik meg. Nekem is több ízben rendeltek az orvosok vaselint, de ettől az én szemem mindig még jobban gyulladt meg, erősen izgatta a vaselint, ellenben a tiszta faggyu, akár marha — akár birka faggyu, úgy mint a friss disznózsír is jótékonyan hat a szememre és nemcsak a beragadástól óvja meg szememet, hanem a gyulladást is enyhíti és eloszlatja. Az én szememnek tehát averziója van a vaselint iránt, míg másoknál jól válik be. Mikor ezt a tapasztalatomat dr. Imre József professornak, — aki ma a legkiválóbb szemészek egyike — elmondtam, ő is elismerte fejtegetéseim helyességét.

Igy van ez a többi orvosságokkal is. Has-

„Gazdák”

**Biztosító Intézet
Részv. - Társaság**

Székhelye ideiglenesen Arad később Kolozsvár
Vezérképviseletének: Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temesváron,
Nagyváradon, M. vásárhelyen, Déván, Nagyenyeden és Tordán.
Elfogad tűz, jég élet, betörés, lopás, baleset, szavatossági, kizá-
sítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben
részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatót
nyújtanak a vezérképviseletének és egyesületünk titkári hivatala.

d) a Szervező munka harmadik stádiuma.

1. a répa átvételhez bizalmi emberek állítása és jogos panaszoknak azonnal a központ-hoz való továbbítása.

2. az elszámolás megejtése.

Az értekezlet a bizalmi férfiakat felkéri, hogy a legnagyobb lelkiismeretességgel ismerjék a kis termelőkkel a szövetkezés előnyeit és hassanak lehetőleg oda, hogy az összes termelők tagjai legyenek a szövetségnek.

II. Az értekezlet felhatalmazza az elnökséget, hogy február 1-ig a kormányhatóság jelenlétében tárgyalja le az 1923. évi termelői szerződést, hogy az új szerződések az első szervezési munka befejeztével azonnal aláírhatók legyenek és hogy a mag és műtrágya kellő időben a termelők rendelkezésére bocsájtható legyen.

III. A Szövetség tagjai csakis a Termelők Szövetségének záradékával ellátott szerződést tekintik érvényesnek és magukra nézve kötelezőnek.

IV. Az értekezlet az 1923. évi termelést az alábbi feltételek mellett hajlandó biztosítani:

a) 1922. évi termelésnek a bodfalusi cukorgyár által fizetett 66—68 leies áron való elszámolása kis és nagy termelőknél egyaránt;

b) a répa ár egy fél százalékának a Termelők Szövetsége javára a gyár által történő levonása és a Szövetséghez egy összegben való befizetése.

c) a 4 holdon felüli termelőknél az állam részére a kisajátítás folyamán reselvált területből egy 6-os forgó beállításához szükséges terület átengedése még a cukorrépa vetés ideje előtt.

d) a cukorrépa árának praeimios-rendszer alapján való megállapítása.

e) a répamesternek, valamint a gyári átvévközégek mellett az átvételeknél a szövetségi megbízottak ellenőrzési jogának elismerése;

f) a megbízott kívánságára körletenként

eszközölt, első próbatisztításnak ingyenesen való végzése;

g) nyílt pályán való rakodás nélkül fuvarbér többlet megtérítése;

h) ott ahol nincs átvévközeg, vagonhiány esetében a rámpán levő répa őrzési költségeinek megtérítése;

i) a műtrágyának a kistermelők leadó átlomálásán is eredeti gyári áron, fuvardijmentesen való számlázása;

j) a szövetség tagjai termelői szerződésének a szövetség bizalmi férfiai által való aláírása.

V. Minthogy a marosvásárhelyi cukorgyárnak az igazgatóság közlése szerint nagyobb az üzemi költsége mint pl. a bolfalusi cukorgyárnak, felíratiilag vagy küldőtséggel forduljon a szövetség és a gyár iparpártolási kedvezményének a répa és répaszelet szállítására való kiterjesztése érdekében.

Az értekezlet a határozati javaslatot egyhangu lelkesedéssel elfogadta és az értekezleten képviselt községek kiküldöttei a taggyűjtő ivateket mindjárt át is vették.

Szentmártoni Bálint köszönetet mond a Szövetség vezetőségének a termelők érdekeinek felkarolásáért, a javaslatokat elfogadja. Minthogy Marostordában van a legtöbb termelő, szükségesnek látja, hogy egy megyei központja is legyen a Szövetségnek.

Török Bálint: A Földmives Szövetségben ez a központ megvan, eddig is ennek az útján fordult a E. G. E. a megyebeli termelőkhez és a jövőben is ezuton óhajta az együttműködést. (Helyeslés.)

Lázár Simon: Minthogy Marostordában van a termelők zöme, a Szakosztály vezetőségében is szívesen látja a marostordai termelők képviselőit. Az értekezlet a marostordavármegyei termelők képviselőiben Orbán Balázst delegálja a vezetőségre.

Gr. Teleki Domoko: a termelői szerződéseknek a bizalmiférfiak útján való aláírására hívja fel a termelőket.

Blankenberg Nándor szükségesnek látja a román községek termelőinek a bevonását és a román gazdáknak is a termelésre való buzdítását és oktatását. (Helyeslés.)

Zsigmond Titusz a keskeny vágánynak a gyárhoz való bevezetését kéri a gyártól. Ennek hiányában a Nyáradmente és Mezőség nem kaphat szeletet és a termelésbe sem kapcsolódhatnak bele.

Kelcti Péter gyárigazgató: A C. F. R. nem engedi meg a fővonal keresztezését, ezért a 2—400 méteres távolság helyeit egy 6 kilométeres sínpárt kellene lefektetni, ami a mai viszonyok között lehetetlen, annak költséges volta miatt. A répat és szeletet a gyári teherautókkal fogják szállítani.

Csontos Miklós köszönetet mond a Szövetségnek a szervezés munkájáért, annak jelentőségét ismerteti.

Muth Aurél kéri a román termelők érdekeinek felkarolását, a termelők oktatását.

Kelcti Péter: a gyár lefordította Gáspár Józsefnek a cukorrépatermelésről szóló füzetét, amelyet az oktatás céljaira készséggel bocsátja rendelkezésre. Eddig a termelőknek csupán 5%-a volt román.

Lázár Simon elnök: Több felszólalás nem lévén az értekezlet lelkes hangulatából megállapítja, hogy a határozati javaslatokat egyhangulag elfogadja. — A felszólalások kapcsán kifejezett óhajokat a szövetség vezetősége tudomásul veszi és azok értelmében fog eljárni. A Szövetségnek bizalmi rendszer alapján való kiépítése, az 1922. évi répaárak megállapítása, az 1923. évi termelői szerződések revíziója, a termelés fejlesztése és kiterjesztése érdekében szükséges lépéseket a szövetség megteszi és kéri a kormány jelenlevő képviselőit, valamint az egybegyűlt ter-

hajtó, köptető szer sib. többféle van. Egyiknek ez, másiknak pedig amaz felel meg legjobban.

Kisebb bajok ellen, amelyekhez nem kell okvetlenül orvost hívni, mindenkinek megvan a maga orvossága és az előre látó ember mindig készletet tart belőle házi patikájában. Egy kis desinficiáló szer. lysol meg sublimatpasztilla, valamint egy kis sebtapasz minden háznál kell hogy készletben legyen, hogy sebesülések alkalmával rögtön nyujthassuk az „első segélyt”. Ha a szakácsné megvágja az ujját nem hívjuk mindjárt a mentőket, hanem mi kötözzük be vérző ujját. Ha a nagymama egyet tússzent, nem hívunk mindjárt orvost, hanem legfeljebb egy kis teát főzünk neki estére.

Meghülés, köhögés, gyomorrontás és több ilyenféle mindennapos apróbb bajok ellen kétszen áll a „házi patikánk”, amely még minálunk városi lakók háztartásában is fontos szerepet játszik, annál fontosabb ez a falusiakra nézve, ahol nem áll mindig kéznél orvosi segítség.

Az én házi patikám csak az idők folyamán alakult ki olyanná, amilyen ma. Az évek során úgy a magamon, valamint a családom tagjainál szerzett tapasztalataim, valamint a gyógynövényekkel való hosszas foglalkozásom vitt arra, hogy állandóan tartsak a háznál bizonyos gyógynövényeket, amelyekből szükség esetén teát főzhessünk a gyengélkedőnek. Ami-

kor én évek óta hirdetem, hogy: „gyűjtsünk gyógynövényt”, meg azt hogy: „termesszünk gyógynövényt”, csak természetes dolog, hogy alkalmazom is azokat, amennyiben azok nem veszélyesek, nem mérgesek és bajt nem okozhatnak. Mérges növényt nem tartok a háznál és azok alkalmazását nem is ajánlom senkinek, azt feltétlenül az orvosra bízom, de egy kis házi tea alkalmazása, amely nem árthat, csakis használhat, az még nem törvénybe ütköző cselekedet. De bár mérges növényt nem tartok készletben, azért mégis megesset egyszer, hogy egy kis tévedés kisebb fajta bajt okozott. Csálodom egyik tagjának fájt a gyomra és erre a cselédnek kamilla-teát kellett volna főzni, de ő tévedésből más herbászacszkóba nyult a kamrában és zsálya-teát főzött az illetőnek kamilla helyett, amit tudvalólag fogdaganat felfakasztására és gargalizálásra használunk. A mi betegünk nem ügyelve arra, hogy mit iszik, megitta a zsályateát. Csakhamar gyomorgörcsöt kapott. Nagyobb baj azonban nem lett belőle.

Nem akarok az orvosok mesterségébe kontárkodni, nem szeretnék kuruzsló hírébe keveredni, de azért mégsem állhatom meg, hogy egy-egy kipróbált gyógynövényt ne ajánljak a hozzám forduló ismerősömnek. Sok szenvedőnek fájdalmát enyhíthetjük, ha megismerjük a hazai gyógynövényeinket és készletet

gyűjtünk belőlük. Amit kipróbáltunk és jónak találunk, abból tartunk készletet a háznál. Flóránk bőven szolgáltat hozzá anyagot. Egy-néhány évvel ezelőtt gúnyosan elneveztek „burjánkirálynak.” Akkor nem sokat hederítettek a vad burjánok gyűjtésére, ma azonban maga az orvosi tudomány jár elől a hazai gyógynövények felkarolásában és mintegy nemzetközi verseny foly le szemünk előtt, melynek az a célja, hogy a külföldi származású gyógynövényeket kiküszöböljék a hivatalos orvosságok sorából és pótolják őket nálunk vadon termő „burjánokkal”, amelyeknek — mint most kisült — nagyobb a hatóerejük, mint a messze külföldről hozott, drága pénzbe kerülő külföldieknek. De egy tárcacikk sokkal szűkebb keret ahhoz, hogy én ezt a témát kimeríthessem. Azon hazai növények sorozata, amelyeket a tudomány legújabbán rehabilitált, sokkal nagyobb, mintsem hogy azokat mind most itt ismertethessem, csak általánosságban jelzem, hogy sok közönséges hazai növényünk újból megbecsülésben részesül a hivatalos orvosi tudomány részéről is, amely eddig azokat semmibe sem vette, lekicsinyelte sőt kigúnyolta. Hogy pedig az orvosi tudomány ma visszatér a régi herbák alkalmazásához, azt azoknak a „házi patikáknak” köszönhetjük, amelyek a modern orvosi tudomány minden tiltakozása da-

melőket, hogy a szövetséget közérdekű munkájában határozottan támogathatják szíveskedjenek. A megjelenésért köszönetet mondva,

az ülés *Leonescu* vezérfelügyelő zárószavaival ért véget. Ismételen is kifejezve örömet a termelők céltudatos, egészséges alapon való szervezéséért a szövetség működéséhez támogatását helyezte kilátásba.

A téli fagykár elleni védekezés a gyümölcsösben.

Gyümölcsösökben az elemi csapások közül a lehető legnagyobb károkat a fagyok képezik, mivel igen sokszor a fákra és az évi termésükre végzetes lehet, nem szabad eddigi könnyelműségünkkel a régi úton haladni, hanem tölünk telhetőleg a módunkban álló eszközökkel, módzatokkal védekezünk, hogy a ma már mindig fontosabb és jövedelmezőbb természetű ágat el ne hanyagoljuk.

A gyümölcsösben a fagy kárt tehet a fák nyugalmi időszakában (télen) és a növekedési állapotában (késő tavasszal). A jelen alkalommal, mint időszerűvel, az első esettel foglalkozom.

A gyümölcsfára gyakorolt téli fagyot a talaj túlságos szárazsága vagy annak túlságos nedvességéhez viszonyított nagysága idézi elő, amely körülményhez még hozzájárul a sok mellékkörülményen kívül a terület szélétől védett vagy annak kitett helyzete is.

A fa élettani vonatkozásában a fagyás oka — tudásom szerint — még nincs teljesen kiderítve, azonban már annyit tudunk, hogy a sejtekből történt nedvesség visszahúzódása következménye. Tapasztalatok azt mutatják, hogy a fagy hatására a szövetekben, a sejtközi üregekben jég képződik, ahova a nedvesség a

sejtekből vándorol. Így a protoplazmából való vízfelvonás idézi elő az elpusztulást, a halált.

A növényekből a vízpárolgást, amint már mondtam is, az alacsony, száraz hőmérsékleten kívül nagyban elősegítik a gyakori, nagy száraz szelek is, mivel a növényből sok vizet párolóztatnak el. Ha ilyenkor a föld mélyen megvan fagyva vagy kíván száradva, a fa koronájából elpárologtatott nedvességet a fa hárszággyökerei nem tudják pótolni, beáll a veszedelem. Különösen fiatal fák vannak a téli fagy veszélyének kitéve, amelyeknek még mélyen földbeerzített gyökereik nincsenek, hogy a mélyebb rétegből — megneveléskor — a vízutánpótlást elősegítsék. A talaj túlnedvessége pedig, — mint a víz könnyen fagyhatósága miatt — a gyökerek s így a fa is teljesen elpusztul. Fokozza az elfagyás veszélyét, ha a nyár nem volt elég meleg vagy a fák túlsűrűn árnyékban állottak, úgy, hogy a fiatal hajtások megérni nem tudtak, keményebb szövetű vesszők nem tehettek. Így több tartaléktápanyagot, különösen keményítőt fel nem halmozhattak. Ez a jelenség előáll akkor is, ha a fák túlerősen nitrogénnel trágyázott talajban nőttek, amikor is a hajtásainak — az erős növekedés folytán — szövetállománya lazaszerkezetű lett és így beérni nem tudott.

Kifejlődött, egészséges fáknál már ritkább eset a téli fagy hatása. Ha jelentkezik is, a veszély nem oly végzetes, mint fiatal fáknál, mert annak csak egyes részeire terjed ki, amikor az orvoslás lehetséges. Így a fagy következtében megrepedhet a kéreg, itt-ott fagyfoltok jelentkeznek, elfagy egy-két ág vagy hajtás. A fának leginkább az a része, oldala van ily károknak kitéve, amelyet a nap sugarai leginkább melegít, tehát a déli, délnyugai rész, mivel ezen részek nappal a nap hatására felmelegednek és éjjel a hirtelen beálló fagypontra alá szálló hőmérséklet éri; vagy ellenkezőleg, az éjjel na-

tólem ismerősök és vadidegenek is — mert olyanok is fordulnak hozzám — olyan extra dolgokat, amelyekről halvány sejtelmem sem volt, hogy azok használhatók. Ők pedig állítják, hogy jót tesznek ilyen vagy amolyan baj ellen. Így kerestek nálam télvíz idején lósóska magot és földi eper gyökeret, amiből persze nem volt készletem. Az én házi patikám csak arra való, hogy családom tagjait ellássa teával, ha kell a gyomrot rendbehozni, hűlést elosztani, köhögést elmulasztani, kezdődő náthának eljött venni vagy gyorsabb kitörését előmozdítani, fogdaganatot felfakasztani, torokgyuladást gyógyítani, sebnek gyors gyógyulását elősegíteni stb. Aki azután súlyosabb baj (hólyagbaj, epekővek, tüdőbaj) ellen panaszodik, annak is ajánlhatok egy-egy teát hazai gyógynövényből, aminek hatásáról meggyőződtem, de annak beszerzésére már a patikába küldöm az illetőt, nehogy a patikus is megharagudjék reám, úgy mint az orvos, aki többnyire ellensége a gyógyteák alkalmazásának. Hogy pedig a szíves olvasó ne szoruljon az én „házi patikámra”, azt ajánlom, hogy gondoljon erre nyáron, mikor mindenfelé nyílik a sok gyógynövény, gyűjtsön egy keveset belőle télire. Hogy mit? Azt a saját tapasztalatából megtudja, utbaigazítást pedig kap a gyógynövényekről írott füzetben, amely az E. G. E.-nél is kapható.

cára sem szüntenek meg létezni, hanem évszázadokon keresztül egészen napjainkig fennmaradták magukat. A nép kezén és a gondos háziasszonyok kamrájában tántoríthatatlanul ott szerepeltek azok az ártatlan teák, minden hivatalos üldözés dacára, amelyekről az orvosi literatura most dicsőímszókat kezd zengedezni. Becsüljük meg tehát azokat a gyógynövényeinket, amelyek nálunk könnyen beszerezhetők és amelyek kitűnő és megbízható hatásáról meggyőződünk és rendezzünk be azokból kis házi patikát kivált vidéken, a hol messze esik a patika. Sőt a városiaknak sem árt egy kis házi patika berendezése, amennyiben a városi szűk méretű kamara azt megengedi, mert sajnosan kellett tapasztalnom, hogy gyógyszertárainkban ma bajosan kapjuk meg friss és jó állapotban azokat a herbákat, amelyekre sokszor szükségünk van. Sok panaszt hallottam ebben az ügyben és ez azért van, mert a népünk nem gyűlti a gyógynövényeket és a gyógynövénykereskedelem itt nálunk nincsen eléggé szervezve.

De a szíves olvasó talán már türelmetlen és azt kérdi: hát mi-ől is áll ez a te házi patikád? Eláruljam? Akkor kuruzslással fogunk vadolni és kérdés hogy mindenkivel beválnék e? Akármilyen változatos legyen az én házi patikám repertoárja, mégsem elegendő, hogy mindenkivel kielégítsen, mert minden télen kérnek

gyon lehűtött fa testét reggel hirtelen erős nap sugar ér. Ilyenkor keletkeznek a fagyfoltok, ilyenkor repednek meg a törzsek, vastagabb ágak. Ezen jelenségeknél sokkal veszélyesebb, amikor a fának rügyei fagnak el. A mi klímánk alatt gyakori eset ez a barackfáknál. A veszélyt növeli az is, hogy a legtöbb esetben, ha a rügy megfagyott, nem tudunk rajta segíteni. Ilyen esetben, ha a rügyet kettévágjuk és az belül barnaszínű, még esetleg kihajt, de már termést nem hoz, ha pedig fekete, kihajtani sem fog. Ugyanígy vagyunk, ha a fa belső, kéregalatti részét vizsgáljuk meg, az úgynevezett cambium (osztódó szövet)öt. Ha ez a szövet barna színű, a fát gondos kezeléssel még megmenthetjük, de ha már barnás-fekete, megmentésére hiába is gondolunk.

Hosszas, többévi kísérletek azt bizonyítják, hogy a gyümölcsfák a következő hideget bírják ki: Ósibarack —20° C. Kajszinbarack —22° C. Körte —26° C. Dió —30° C. Cseresznye, meggy —33° C. Szilva, alma —35° C. Természetesen, ez csak az egyes gyümölcsnemekre vonatkozik, míg fajtak szerinti vannak, amelyek kevesebbet s viszont amelyek többet is bírnak. Úgyszintén nagy befolyással van a gyümölcsfa kora, egészségi, edzettségi stb. foka is.

	Völgyben 65 m.-rel lejjebb	50 m.-rel lejjebb	25 m.-rel lejjebb	A dombtetőn	
Derült	—16.4°	—14.3°	—10.5°	—9° C	Derült
Derült	—23° C.	—17° C.	—13.8°	—12.5°	Derült
Borult	—16.5°	—13.1°	—12.9°	—10.4°	Borult
Derült	—26.5°	—21.1°	—16.9°	—15.4°	Derült
Derült	—28.3°	—26.1°	—21.4°	—19.5°	Derült
Borult	—8.8°	—8.3°	—7.8°	—6.1°	Borult
Derült	—18.7°	—16.1°	—12.7°	—10.5°	Derült

Ha gyümölcsösünk hepe hupás területen van, előfordul az az eset, hogy egyrészen a fagy nem tesz kárt gyümölcsösfáinkban, míg másrészen azok egészen elfagnak. A nehe-

zebb, hideg levegő a lejtőről a mélyebben fekvő helyekre ereszkedik, éppen ezért gyümölcsfáink ültetésénél vegyük azt is tekintetbe, legmagasabb helyre a kevesebb, alacsonyabb fekvésű helyekre pedig a magasabb hideget kibíró gyümölcsnemeket ültessük. Ennek igazolására álljon itten saját megfigyeléseim alapján összeállított táblázat, melyet 1922. év február havának 7. egymásutáni napján végeztem.

A fagy kártételét elkerülhetjük, azaz csökkenthetjük, ha figyelmen kívül nem hagyjuk a következőket: 1. Ha gyümölcsösök létesítésénél arra is ügyelünk, hogy az éghajlatnak megfelelő gyümölcsnemet és fajtát választunk. 2. Ne trágyázzuk fáinkat előbb, mint november hónap és kerüljük a sok nitrogén tartalmú trágyákat, nehogy a fák hajtásainak beérését meggátoljuk. 3. A fa törzseit, vastagabb ágait megszeliük be mésszel, vagy még helyesebben kénes mészfózzettel (kalfiforniai lé) permetezzük be, (ami egyúttal védekezés a különféle gombabetegségek és rovarpaték ellen). 4. Kötözzük be a fák törzsét, vastagabb ágait náddal, kukoricaszárral stb. jó szorosan, (amely egyúttal védekezés a nyulak rágása ellen).

A már részben megfagyott fákon segíthetünk úgy, hogy azokat alaposan visszametszük. A visszametszés folytán a fa minden erejét a megmaradt rész helyreállítására, a sebek begyógyulására fordítja és sok fattyúhajtást hoz, amely hajtásokból új koronarészt nevelhetünk. Ez az eset azonban csak arra vonatkozik, ha a fa koronájában történt kár. A törzsön, vastagabb ágrészeken történt fagyfoltokat, sebeket pedig éles késsel a faszövetig kivágjuk, kitisztítjuk és olíviasszal vagy főzött kátránnyal — amikor egy kissé kihűlt — a foltokat bekentjük, hogy a fertőző betegségeknek melegágyal ne adhassunk.

P. Nagy Sándor.

Országos vásárok.

Január 10-én. Buza, Ilyefalva, Szilágynagyfalu.
 „ 11-én. Nagybánya.
 „ 12-én. Kőboldogfalva.
 „ 13-án. Marosvásárhely, Sülemed.
 „ 14-én. Gernyeszeg, Kápolnás, Lupsa, Oláhlápos.

Törvények, rendeletek.

Háztartásbeli cikkek és élelmiszerek kivitele.

A 85711—1922. számú miniszteri rendelet értelmében a háztartásbeli cikkek kivitele tökéletesen szabad. Ezenkívül mindennemű élelmiszer kivitele, ha személyenként nem haladja meg az 50 kgr.-ot szintén szabad, azonban oly megszorítással, hogy egy és ugyanazon élelmiszerből senkinek sem szabad 10 kgr.-nál nagyobb mennyiséget magával vinni.

Tilos a lóhere és lucernamag kivitele. Sassu miniszter előterjesztést tett, hogy a lucerna és a lóhere magvak kivitelét beiltsák. A minisztertanács legköze ebbi ülése már dönt is e kérdésben.

Vegyes közlemények.

Boldog újévet kívánunk olvasóinknak.

Negyvennyolc új textilgyár alakult Magyarországon három év alatt. Magyarország egyik legelmaradottabb iparága a textilipar volt. Az 1920. év január elseje óta 31 új textilgyárat helyeztek üzembe. Ezek közül 1 pamutfonó, 3 pamutszövő, 2 gyapjufonó, 2 posztó, 4 kötszövőgyár, 1—1 jutaszövő, kalap, heveder és kalapkupgyárat, 4 cérnagyárat, 1 zsinig, 2 kender, 1 posztóapretura, 4 vatta és 3 fehéreműgyárat. Azoknak az új gyáraknak száma, amelyek teljes gépberendezéssel vannak már ellátva, de még nem kerülhetett üzembe, tizenhét. Ezek közül 6 pamutszövő, 2 posztó, 2 lenszövő, 1—1 selyemszövő, kötszövő, butorszövet, paszomány, csipke, himző és fonalfestőgyár.

Mely uradalmakat sajátították ki Aradmegyében? Aradmegyében nagyban folynak a kisajátítási tárgyalások és a földreform végrehajtása. A legfelsőbb agrár tanács élénk érdeklődéssel kíséri a földosztás munkáját és ezért tájékoztatása céljából időről időre az egyes megyei központokban létesített gazdasági hivatalok vezetői jelentést tesznek a kisajátításra került birtokok területi viszonyairól és művelési ágairól. Arad vármegyében a mai napig bezárólag a földosztási statisztika a következő érdekes adatokat mutatja: Földosztás alá került 85,564 hold és 1,145 négyszögöl szántó, 25,882 hold legelő, 39,303 hold kaszáló, 13,372 hold erdő, 30 hold beltelek, 2 hold szőlő, 1,044 hold művelhetetlen talaj és 2 hold 144 négy-

szögöl szőlő. Ezek a számok természetesen lényeges változást fognak szenvedni a kisajátítási eljárás befejezésekor, de már most átlagos betekintést nyújtanak a földosztás méreteiről. Eddigél Aradmegyében a következő ismert birtokok kerültek egészen vagy részben kisajátítás alá: József főherceg kisjenői, Su kovszky József Mária herceg panótai, Solymossy László gurbai, Károlyi Gyula gróf mácsai, Bohus báró örököseinek világosi Nadasdy József gróf iratosi, Wenckheim József gróf borossebesi, Sennyey Béláné buzsáki, Zselénszky Róbert ötvenesi, báró Nopcsa Elekné ujaradi, Harkányi János báró gurahonci, Hermann Krisztián monyorói, özv. Boros Béniné nagyhalmágyi, dr. Tagányi Sándor kürtösi, Purgly László sofronyai, Kintzig János és Takácsy Sándorné tövisgyházai uradalmai.

HIRDETÉSEK.

Mezőgazdák!

Csak aki **Műtrágyát**

használ, remélheti a legjobb eredményt elérni földje után

40—42 % Kalsó, Mésznitrogén, Superphosphat mindenkor kapható az

E. Sz. Gazdasági-egylet Magosztályában („Verkaufshalle.“)

Nagyszeben (Sarkantyú-u.)

és a Gépształy Főhivatalánál Medgyesén, Iaktanya-tér 15. szám. Szegedvárt, Baler-utca 47. sz. 3462

Jó karban levő Fowler-rendszerű

gőzeke felszerelést

keresünk megvételre.

Cukorgyár, Bod-Botfalú,
Judetul Brasov.

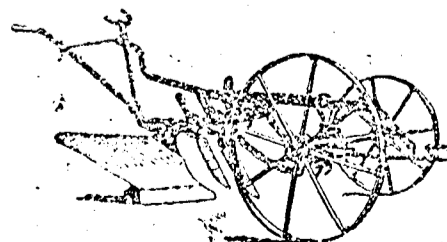
3476

Megérkeztek a TEJGAZDASÁGI CIKKEK!

eredeti „ALFA“-tejszeparátorok, - tejmérők, - tejszűrők, - tejkannák, - tejjújtóedények, - láctóméterek, - vajkőpülők, - vajformák, „ALFA“ TARRMÁNYPROLON, stb.

Gazdasági gépek, műszaki cikkek stb. állandóan raktáron.

Telefonszám :
2—36.

Sürgönyezim :
Hanncomp.

HANN és TÁRSA

3360

GÉP- ÉS MŰSZARI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u.) Nr.

